

Oskar a růžová paní

Adventní čas se rozvoněl vůní svíček a oči dětí se rozzářily nadějí a očekáváním. V tomto čase jsem se společně se svou manželkou a přáteli z rodičovského sdružení Šance potkal s paní Květou Fialovou a Josefem Kubáníkem. Oba excelovali v divadelním představení Herold a Maude. Ve vinárně nedaleko Slovákého divadla jsme diskutovali o připravované premiéře představení Oskar a růžová paní od Erica Emmanuela Schmitta. Desetiletý chlapec Oskar umírá v nemocnici na leukémii. Jeho ošetřovatelka Růženka vymyslela plán. Oskar prožívá v posledních deseti dnech svého života jakoby každý den celé desetiletí a o svých zkušenostech rozmlouvá s Bohem. Oskar umírá. Ví to velmi dobře a ví to také všichni dospělí kolem něj, jen se s takovým vědomím žije strašně těžko. Bezmocným lékařům a sestrám, nejvíce však Oskarovým nešťastným rodičům. Oskar se zlobí na jejich neschopnost jednat s ním „normálně“, nad všemi nejistotami jeho života vládne jediná jistota – už nebude žít dlouho. Ani ve vypjatých situacích se čtenář neubrání úsměvu, i když děj je nadmíru tragický. Slováké divadlo se rozhodlo pro vlastní dramatizaci tohoto křehce jímavého a nadějeplného textu. V hlavních rolích se představí Josef Kubáník a Květa Fialová. Jsem si jist, že se máme na co těšit.

Kolikrát v životě jsem se taky ocitl v situacích v roli Růženky, nikdy to nebylo lehké a vždy jiné. Nikdo nás na tyto situace nepřipravoval a většina z nás jedná tak, jak nejlépe umí. I proto jsem přesvědčen, že návštěva tohoto představení sestřičkami a lékaři onkohematologického oddělení nebude pouze uměleckým zážitkem, ale i psychologickým školením. Naštěstí dnes se do podobných situací dostáváme jen zřídka, ale dostáváme. Máme v týmu samozřejmě profesionální psycholožky, ale nejvíce času s pacienty tráví sestřičky. A těm je nutné vzdát hold za to, že kromě těla se starají i o srdíčko a dušičku nemocného dítěte. A často i jeho rodičů. Tato činnost se nekontroluje, neoceňuje a vnímá se jako samozřejmost. Víím, že být profesionálem ve svém povolání a nemít tuto vlastnost je nesmírně těžké, až skoro nemožné. Proto je velmi důležité, abychom měli na odděleních své Růženky.

Oskar se svou dětskou bezprostředností svému ustaranému doktorovi vyčítá: „Netvařte se pořád tak zpráskaně, pane doktore Dusseldorfe. Něco vám řeknu, ale fakt upřímně: já jsem vždycky vzorně bral předepsané léky a vy jste zase bezchybně udělal všechno, co se proti té mojí nemoci udělat dalo. Tak se přestaňte tvářit, jako kdyby to byla vaše vina. Není vaše chyba, že musíte lidem oznamovat špatné zprávy, zahrnovat je všemi těmi latinskými názvy nemocí a ještě jim říkat, že uzdravení není možné. Uvolněte se. Trochu více pohody. Nejste Bůh Otec. Přírodě neporučíte. Jenom ji někdy můžete opravit. Buďte v pohodě, pane doktore, jste pořád pod tlakem, berete to moc vážně, jestli to tak půjde dál, dlouho nevydržíte. Podívejte se na sebe, jak vypadáte.“

Doktor Dusseldorf při mém proslovu neměl ani čas zavřít pusy. Jako kdyby v ní měl vajíčko natvrdo. Pak se usmál opravdovým úsměvem a dal mi pusy na tvář.

„Máš pravdu, Oskare. Děkuju, že jsi mi to řekl.“

„Není zač, pane doktore. Jsem vám k službám. Přijďte zas.“

Vladimír Mihál

prof. MUDr. Vladimír Mihál, CSc.

Dětská klinika LF UP a FN
Puškinova 5, 775 20 Olomouc
vladimir.mihal@fnol.cz

